THEMA

De Nieuwe Parochie

Sterven en verrijzen

Pasen in de Nieuwe Parochie

"Pasen in de nieuwe parochie is natuurlijk hetzelfde als Pasen in de oude parochie. Als je het hebt over Pasen, dan heb je het over de kern van het geloof. Die kern moeten we zo breed mogelijk en ten volle vieren." Dat zegt mgr. Mutsaerts over de viering van het Paasfeest. Aan het geloof is de belofte van eeuwig leven verbonden. "Als die belofte waar is," zo legt de hulpbisschop uit, "dan ga je daar ook ten volle voor, want dan is het nogal wat, wat erop het spel staat."

(lees verder op pagina 16)

Groeien in geloof,
geloven in groei.

De verrijzenis is de lakmoesproef van het geloof

(vervolg pagina 1)

"De Verrijzenis is de lakmoesproef van het geloof," vervolgt bisschop Mutsaerts. "Als Christus daadwerkelijk verrezen is zoals Hij gezegd heeft, dan mag je veilig geloven dat Hij al zijn beloftes gestand zal doen. 'Als Christus niet verrezen is', zegt Paulus, 'is het hele geloof waardeloos.' Maar als het wel waar is, dan geeft dat zo'n ander zicht op alles, dat alles in een ander perspectief wordt geplaatst."

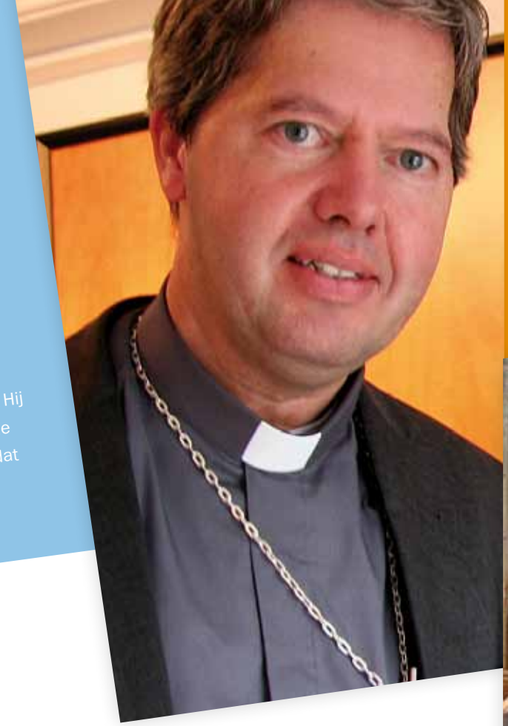

"Het meest ideale is om de kern van het geloof in de nieuwe Parochie centraal te stellen en Pasen als één parochie te vieren," benadrukt mgr. Mutsaerts. "Ook als er meerdere priesters in de Nieuwe parochie zijn: doe het samen in de centrale kerk. Het vieren van Pasen is daarmee een mooi teken van eenheid. Het is goed om de hoogfeesten samen te vieren en dat kan uitstekend met behoud van ieders eigenheid. Ik denk dat het kan en dat het goed is om samen te delen in de verrijzenis."

SNOEIEN OM TE KUNNEN GROEIEN

De veranderingen waar de parochies mee te maken hebben, roepen vaak weerstand op. Als er kerken sluiten, ervaren mensen het zelfs alsof iets van henzelf afsterft. "Het is weliswaar vervelend, pijnlijk en emotioneel", onderkent de bisschop, "maar bij een kerksluiting gaat er niemand dood." Er hoeft volgens hem in alle nuchterheid geen vergelijking gemaakt te worden tussen de gelijkenis van de graankorrel uit het Johannesevangelie en de 'oude parochies' die eerst moeten sterven opdat ze vrucht kunnen dragen. "Er is niets mis met de oude parochie. Als we voldoende priesters, mensen en financiële middelen hadden, waren de oude parochies prima." Het beleidsplan heeft een logische aanleiding en is puur pragmatisch: "Soms moet je snoeien om te kunnen groeien".

GELOOF CENTRAAL

Alle inspanningen ten behoeve van de Nieuwe Parochies zijn er volgens mgr. Mutsaerts op gericht om in de toekomst een vitale kerk over te houden. "We hebben sterke kernen nodig. Maar 'als de Heer het huis niet bouwt, bouwen wij voor niks'. Laten we Pasen daarom tegemoet gaan door naar het huis van de Heer te gaan en daar te beginnen. Als we Onze Lieve Heer centraal stellen, zal Hij helpen dat we ook werkelijk iets kunnen opbouwen. Dat krijgen we niet vanzelf, we moeten daar iets voor over hebben en er vertrouwen in hebben. Het geloof in onze tijd is verdampt. Dat moet weer groeien. Alles moet tegenwoordig warm, knus en gezellig zijn, maar dat is nergens op gebaseerd, dus houdt het geen stand. Het geloof moet weer centraal staan, niet de gemeenschap. Als je investeert in het geloof, groeit er vanzelf weer een hartelijke gemeenschap."

Gezamenlijke liturgie als voorbode voor Nieuwe Parochie

"De gang naar de kerk met Kerstmis is voor veel mensen vanzelfsprekender dan met Pasen." Dat concludeert pastoor Andy Penne van de vier parochies Bergeijk 't Hof, Bergeijk 't Loo, Luyksgestel en Weebosch. "Maar we moeten minstens zoveel inspanningen doen voor de Paasdagen, want in deze dagen vieren we de kern van ons christelijk geloof." Zelf geeft de pastoor daarom in de lokale kranten evenveel aandacht aan de Goede Week en Pasen als aan Kerst en is er net als met Kerstmis een huis-aan-huis parochieblad. Vooral in de Goede Week is de liturgie uitgebreid en dat geeft veel aanknopingspunten voor bijvoorbeeld kinderen om actief te participeren: "De liturgie van de Goede Week is voor kinderen heel aanschouwelijk. Als je het doet zoals de Kerk het voorschrijft, dan hebben kinderen veel te beleven."

BEELDEND INGESTELD

De pastoor realiseert zich echter dat steeds meer mensen geen beeld hebben van wat er zich in de kerk afspeelt. "Mensen vragen mij bij een doopaanvraag regelmatig: 'Wat gebeurt er dan tijdens een doopsel?' De maatschappij is heel beeldend ingesteld. Wij als kerk blijven daarin achter, terwijl wij juist heel veel beelden te bieden hebben." Om deze reden startte pastoor Penne in 2010 met een reeks filmpjes op Youtube, waarin hij verschillende sacramenten uitlegt.

De internetfilmpjes zijn inmiddels duizenden keren bekeken. Zijn laatste filmpje gaat over de opname in de katholieke kerk. "Een grote groep mensen is zoekende op internet. Als zij erover denken katholiek te worden, zijn zij nieuwsgierig naar wat er gebeurt tijdens een volwassenendoop," weet hij.

IN EENHEID PASEN VIEREN

De liturgie van de Goede Week geeft volgens de pastoor dringende redenen tot samenwerking, al is er voor de nieuwe parochie nog een lange weg te gaan. Dit jaar nodigt hij daarom bij de viering van Witte Donderdag vertegenwoordigers van de vier parochies uit voor de overhandiging van de heilige oliën: "Daarmee geven we de verbondenheid met de bisschop aan die de oliën een dag eerder gewijd heeft en drukken we ook de eenheid als parochies uit. Ook met de Paaswake zullen we die eenheid aanhalen. Alle lectoren draaien dan mee en ook de misdienaars van de vier parochies zullen hierbij aanwezig zijn. Dan ontsteken de vertegenwoordigers hun paaskaars en zullen dit vuur meenemen naar de paasmis hun eigen parochie. Ook hierbij leggen we uit dat we het samen hebben gedaan. Het zijn deze kleine dingen die het doen om de richting van de Nieuwe Parochie aan te geven."

VERENIGEN IN DE VOORNAAMSTE KERK

Al in 1988 wees de Congregatie voor de Eredienst op het belang van krachtenbundeling van parochies voor de viering van het Paastriduüm: "waar verscheidene kleine parochies aan één priester zijn toevertrouwd, is het beter dat de betreffende gelovigen zich zoveel mogelijk verenigen in de voornaamste kerk om aan deze vieringen deel te nemen." In de rondzendbrief 'De voorbereiding en viering van het Paasfeest' constateerde de congregatie destijds al dat kleinere parochies vaak niet meer in staat zijn de plechtigheden van het Triduüm in volledigheid te kunnen organiseren.

Zes van de 57 nieuwe parochies gerealiseerd

"In Sion leg Ik een steen als fundament, een steen van graniet, een kostbare hoeksteen als een hecht fundament. Wie gelooft, hoeft niet te vrezen."(Jesaja 28:16; Rom. 9:33)

“Zes van de 57 beoogde nieuwe parochies zijn inmiddels tot standgekomen, aan twintig nieuwe wordt gewerkt. Het proces om nieuwe parochies te vormen in het bisdom Den Bosch, in 2009 ingezet, gaat sneller dan verwacht,” aldus hulpbisschop Mutsaerts, onlangs in het Brabants Dagblad.

Met bijna de helft van de parochies is al wat gebeurd of loopt het proces”, zegt Mgr. Mutsaerts, binnen de bisdomstaf portefeuillehouder is voor de nieuwe parochies. “Als de processen in dit tempo doorgaan, zijn we eerder klaar dan 2020. Parochies zijn steeds meer doordrongen van de urgentie om te fuseren. De emoties blijven want parochies willen hun eigen identiteit behouden. Maar ze beseffen dat we als Kerk zo niet door kunnen gaan. We moeten samen aan de gang willen we het redden. De parochies teren hard in op hun eigen vermogen. Als we niets doen, dan blijft er van de 140 miljoen euro parochiekapitaal in vijftien jaar niets over, vooral kerkonderhoud kost veel geld. Ook het aantal priesters loopt rap achteruit. Elk jaar vallen er vijftien af, gecompenseerd door een enkele nieuweling.”
De kerk zit in het zuiden veel te ruim in haar jas, aldus Mgr. Mutsaerts. “We zullen moeten wennen dat niet elke week in elk dorp een heilige Mis is.” Volgens hem zullen de kerken niet extra hard gaan leeglopen door de fusies. “In enkele middelgrote plaatsen in het bisdom zie ik dat mensen na sluiting van kerkgebouwen de weg vinden naar een andere kerk in hun woonplaats. Ik bespeur nog veel enthousiasme bij de vele vrijwilligers. Ook de koren houden echt niet zomaar op met zingen, ze moeten alleen wat meer rouleren. Ik heb hoop dat we de kerk door deze fusies kunnen vitaliseren en de geloofsbeleving kunnen versterken. Ik ben niet depressief. We moeten ons best doen, dan doet God de rest.”

FEITEN

Het bisdom Den Bosch wil van de 230 parochies er 57 overhouden. Zes fusies zijn inmiddels een feit (Sint-Oedenrode, twee in Helmond, Wijchen, Sint-Anthonis en Den Bosch). In twintig plaatsen lopen processen tot samenvoegingen.
De pastorale teams van de huidige parochies moeten worden samengevoegd, evenals de afzonderlijke boekhoudingen. Ook moet er voor elke nieuwe parochie één centrale kerk worden aangewezen, die het kloppend hart van het kerkelijk leven moet worden. De andere kerken krijgen de functie van nevenkerk of kapel.
Elke parochie krijgt één bestuur en één pastoor die leiding geeft aan het samenvoegingsproces. Dat betekent dat een groot aantal pastoors van de huidige parochies straks de functie krijgt van pastor.

Alle Nieuwe Parochie-katernen zijn als PDF-bestand te lezen via de website www.bisdomdenbosch.nl onder de rubriek ‘Nieuwe Parochie’. Teksten: Marc de Koning.